372220
X85.31
X-21

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА ФІЛАРМОНІЯ

В СЕЗОНІ 1936-37 РОКУ

ВИДАННЯ
ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ФІЛАРМОНІЇ
1 9 3 6

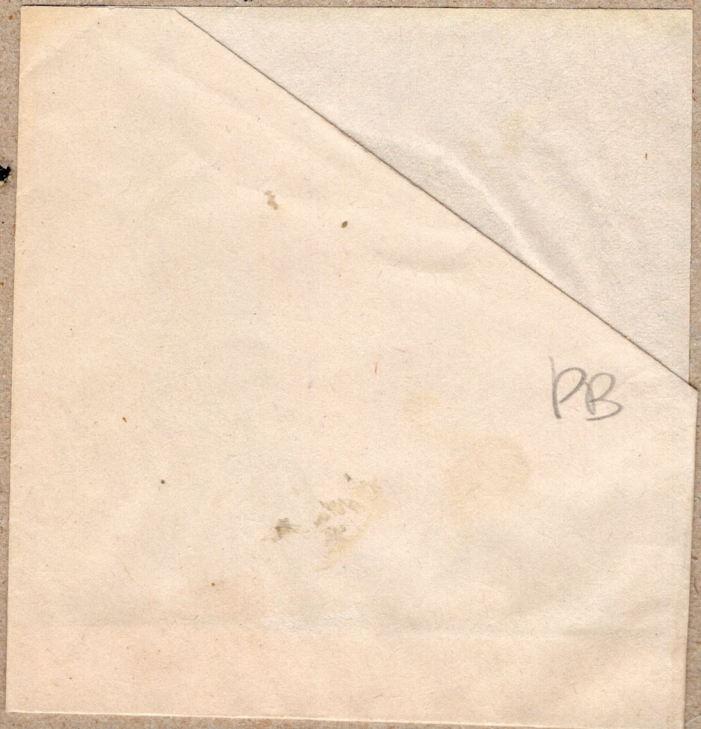
PB

Харківська
Державна
Філармонія

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА ФІЛАРМОНІЯ

В СЕЗОНІ 1936-37 РОКУ

ВИДАННЯ
ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ФІЛАРМОНІЇ
1 9 3 6

ПОМІЧЕНІ ДРУКАРСЬКІ ПОМИЛКИ

Стор.:	Рядок:	Надруковано:	Треба:
16	4	иерспективу	перспективу
24	25	Взойшов	«Зійшов
24	26	«Дзвоніше	«Дзвінче»
25	10	Любаши	Любаші
26	3	Елецького	Єлецького
27	12	стогнало	стонало
30	33	«хапання	«викрадання
35	15	героів	героїв
39	20	гасла	лозунга
40	35	гасла	лозунга
46	16	«Нас побити, побити хотіли»	«бити, бити нас хотіли»
46	18	стогнало	стонало
50	24	Брункер	Брукнер
52	4	1-та	1-ша
56	32	«Євген. Онєгін»	«Євген Онєгін»
57	29	«Мцири»	«Мцирі»

МУЗИКУ В МАСИ, МУЗИКА МАС

★

Жовтнева пролетарська революція відкрила широкий шлях розвитку музичного мистецтва.

Жодна країна в світі ніколи не знала такого могутнього розквіту музичної культури, який зараз маємо ми в країні соціалізму.

Музика з привілегії для небагатьох вибраних, «меломанів» (якою вона була до революції у нас, а зараз є в капіталістичних країнах), стала справою мільйонів.

Величезний інтерес найширших трудящих мас до професійного музичного мистецтва, нечуваний розвиток робітничо-колгоспного самодіяльного руху, охоплення музичним навчанням десятків тисяч трудящих, успіхи радянської, зокрема, української музичної творчості та виконавчої культури,— все це головніші показники піднесення радянської музичної культури,— соціалістичної за змістом, національної за формою.

Симфонічна музика, що є найвища, монументальна форма музичного мистецтва, й найскладніша в той же час щодо її сприймання, стала в Харкові улюбленою культурною справою найширших трудящих мас.

Завдяки багаторічної концертної діяльності державного симфонічного оркестру, як взимку, так і влітку, симфонічна творчість стала масовим здобутком.

Художній план симфонічних концертів наступного сезону побудовано на демонстрації ряду творів, що давно не виконувались перед харківською концертною аудиторією, або виконуються вперше.

Серед класичних творів ми подаємо симфонічні композиції останніх періодів творчості Гайдна й Моцарта,— одну з так званих «лондонських симфоній» Гайдна й дві симфонії (c-dur, es-dur) так

званого «віденського періоду» творчості Моцарта, що є вершина його симфонічної творчості в цілому.

Симфонізм Бетховена репрезентовано шістьма його симфоніями, серед яких монументальніший твір світової симфонічної літератури — 9-а симфонія (з хором та солістами).

Симфонічний оркестр протягом сезону продемонструє романтичний симфонізм, що репрезентований поетичною «шотландською» симфонією Мендельсона, художньо-ідейно насиченою 3-ю симфонією Шумана, c-dur-ною симфонією Шуберта (кращою з його симфоній), а також драматичною симфонією французького романтика Берліоза «Ромео та Джульєтта» (оркестрові уривки).

Аудиторія симфонічних концертів прослухає твори крупніших симфоністів 2-ї половини XIX сторіччя — Брамса (2-а, 4-а симфонія) й Малера (5-а симфонія).

З російської класичної спадщини накреслено до виконання в наступному сезоні — друга, так звана «Багатирська» симфонія Бородіна, останні три симфонії (4-а, 5-а, 6-а) Чайковського та 6-а симфонія Глазунова.

Значне місце в художньому плані симфонічних концертів займає радянська творчість; велика частина радянських творів виконується в Харкові вперше.

Серед них — твори двох крупніших радянських симфоністів старшої генерації — Прокоф'єва («Класична симфонія», 3-ій фортеп'янний концерт з оркестром) та Мясковського — 6-а симфонія (з хором).

В сезоні будуть виконані — друга симфонія Кабалевського та симфонічна кантата «На заході», що написана ленінградським композитором Животовим для оркестру, хору й соліста-вокаліста на інтернаціональну тематику.

Далі йдуть твори молодих дарувань Радянського Союзу: 1-а симфонія вірменського композитора Хачатур'яна, 1-а симфонія Шостаковича, фортеп'янні концерти з оркестром Дзержинського й Желобінського.

Протягом сезону аудиторія симфонічних концертів прослухає фортеп'янний концерт з оркестром українського радянського композитора Ревуцького.

До виконання також внесено три нових твори харківської групи радянських композиторів.

Масова аудиторія університету музичної культури Філармонії (філіали на підприємствах, по клубах, вишах) прослухає ряд давніших творів українських радянських композиторів (Клебанова —

українське концертіно, Нахабіна — 1-а симфонія, Рибальченка — сюїта, Коляди — 3 пісні з оркестром, Козицького — арія Іди з опери «Невідомі салдати» (в супроводі оркестру).

Ми тут не зупиняємось на багатьох інших творах художньо-репертуарного плану, що увійдуть, як складова частина концертних програм,— серед них твори Р.-Корсакова, Чайковського, Ліста, Вагнера, Дебюсі, Равеля, Р. Штрауса, Стравинського, низка фортеп'янних, скрипічних та віолончельних концертів з оркестром.

Всі ці твори, що відбивають різні епохи, стилеві особливості, музично-ідейні напрямки, вимагають відповідного виконавця-інтерпретатора.

Потрібний інтерпретатор, який подасть класичну спадщину не як «музейну цінність», який без «священнодействія» перед нею, без схиляння перед старими, «академічними» традиціями, виявить всі особливості того чи іншого твору, глибоко розкриє авторський задум, ідейний зміст його, прогресивні риси, що закладені в даній композиції.

Це, звичайно, абсолютно виключає всіляке «оригінальничання», чи то виконавчу сваволю; це в той же час дає можливість найширше виявити творчу індивідуальність.

Потрібний інтерпретатор радянської творчості, що своїм демонструванням виявить нові якісні особливості радянського твору, якими цей твір відрізняється від творчої продукції минулої буржуазної культури.

Цим виконавцем - інтерпретатором має бути художній колектив симфонічного оркестру на чолі з диригентом.

Перед колективом оркестру повстають відповідальніші завдання систематично та глибоко працювати над опануванням радянського стилю виконання, над подальшим піднесенням художньо-ідейного рівня, технічної майстерності своєї концертно-виконавчої діяльності.

Кращі майстри диригентського мистецтва Радянського Союзу, Західної Европи та Америки виступлять, як диригенти симфонічних концертів. Серед них: Оскар Фрид, Володимир Саввич (Америка), Пауль Клецький (Мілан), Арнольд Маргулян (народний артист Республіки), Олександр Гаук (заслуж. артист Республіки), Пауль Брейзах (Австрія), Яков Горенштейн (Франція), Фріц Штідрі (Ленінград), Унгер (Відень), Мелік-Пашаєв (Москва), Герман Адлер (Київ), Дезіре Дефо (Бельгія).

Кожен з цих диригентів продемонструє свою музичну культуру,

творчу індивідуальність, досягнення диригентського мистецтва, в постановці окремих концертних творів.

Керівництво симфонічним оркестром кожного з цих диригентів сприятиме творчому зростанню оркестрового колективу.

Значне місце в концертній діяльності Філармонії посідають камерні концерти.

Концертну естраду в наступному сезоні займуть кращі майстри виконавчої культури — інструменталісти та вокалісти.

Далеко відкинута «теорія» відмирання камерної музичної культури.

За останні роки кадри виконавців-солістів збагатились цілою плеядою молодих дарувань, що виявили себе як переможці як на всесоюзних конкурсах виконавців, так і на міжнародних змаганнях з першокласними майстрами Західної Европи.

Тут і юні Буся Гольдштейн, Еміль Гілельс, Міша Фіхтенгольц, Ліза Гілельс, тут і Давид Ойстрах, Фліер, Григорій Гінзбург, Оборин, Лещинський, Луфер, Сагалов і багато інших прізвищ невичерпаного списку творчих дарувань радянської країни, цілком закінчених майстрів концертної естради.

Поруч з молодими даруваннями місце на концертній естраді займуть радянські виконавці старшої генерації — крупніші інтерпретатори камерної музичної культури, а також видатніші майстри Західної Европи.

Камерна музична творчість надзвичайно тонка, багатобічна, змістовна.

Кожен з виконавців проявить свою особливу художню майстерність в інтерпретації окремих речей.

«Програмова політика» камерних концертів надзвичайно ускладняється гастрольною системою переведення цієї категорії концертів.

Проте, основна лінія буде скерована до збільшення, порівняно з попередніми роками, питомої ваги радянської та народно-пісенної творчості; треба, правда, сказати, що в галузі камерної творчості радянські композитори ще попрацювали не досить.

Філармонія, як концертна виконавча організація, вперто сприятиме харківській організації композиторів в справі вирощування українських радянських творчих кадрів.

Творчі перекручення на музичному фронті, що їх так чітко викрили відомі статті «Правды» — «Сумбур вместо музыки» та «Балетная фальш» мали місце також і в творчості харківської групи композиторів.

Симфонічний оркестр Харківської Державної Філармонії

Мудрі настанови геніального вождя народів СРСР тов. Сталіна про створення радянської класичної опери, про опанування творчого методу соціалістичного реалізму, вказують ясний шлях для розвитку соціалістичної музичної культури.

Наближається історична дата 20-річчя Жовтневої революції.

Спільними творчими зусиллями виконавчих сил Філармонії та композиторського колективу, застосованням Філармонією лабораторних форм виконавчої проробки нової творчої продукції та демонструванням кращих зразків її, в спільній боротьбі проти недооцінки громадсько-політичної функції музичного мистецтва, проти ігнорування ідейного змісту музики, проти байдужого підходу в творчості до радянської дійсності, за художньо-правдиве, реалістичне мистецтво, за ясну, просту, яскраву, виразну музичну мову, за глибокий зв'язок з народною творчістю — треба створити монументальні твори, що відіб'ють всю велич нашої епохи, відіб'ють радісне, щасливе життя, завойоване під прапором Леніна — Сталіна трудящими нашої країни — країни соціалізму.

Я. Кацанов

★

РЕПЕРТУАРНИЙ ПЛАН СИМФОНІЧНИХ КОНЦЕРТІВ 1936-37 р.

★

I.

Гендель	—	Концерто гроссо д-молль
Гайдн	—	Симфонія с-молль
Моцарт	—	« с-дур, es-dur
Бетховен	—	« 3-тя, 4-та, 5-та, 6-та, 7-ма, 9-та
Шуберт	—	« с-дур
Шуман	—	« 3-я
Мендельсон	—	« шотландська
Берліоз	—	Ромео та Джульєтта (3 оркестрові уривки)
Ц. франк	—	Симфонія д-молль
Брамс	—	« 2-га, 4-та
Малер	—	« 5-та
Бородін	—	« 2-га
Чайковський	—	« 4-та, 5-та, 6-та
Глазунов	—	« 6-та
Прокоф'єв	—	« «класична»
Мясковський	—	« 6-та
Хачатур'ян	—	« 1-ша
Шостакович	—	« 1-ша
Животов	—	Симфонічна поема «Захід»
Кабалевський	—	Симфонія 2-га
Пушкінський вечір		

II.

Берліоз	—	Ув. «Римський карнавал»
«	—	« до оп. «Бенвенуто Челліні»
Штраус	—	Дон-Жуан
«	—	Тіль Ейленшпігель

Ліст	—	«Прелюди»
«	—	«Тассо»
Бетховен	—	Ув. «Леонара» № 2, 3
«	—	« «Егмонт»
«	—	« «Коріолан»
Вагнер	—	«Зигфрид» — ідилія
«	—	«Лоенгрин» — вступ і антракт до 3-го акту
«	—	«Тангейзер»
«	—	«Валькирій»
«	—	Ув. «Фауст»
Стравінський	—	Петрушка
Равель	—	Болеро
Дебюссі	—	Іберія, Море
Бородін	—	В Середній Азії
Чайковський	—	Буря
«	—	Гамлет
«	—	Франческа да Ріміні
«	—	Ромео та Джульєтта
«	—	Щелкунчик
«	—	3-тя сюїта
Клебанов	—	Українське концертіно

З нових твори харківських композиторів

ПОДВІЙНІ КОНЦЕРТИ

Бах	—	Для двох скрипок з оркестром
Моцарт	—	Для скрипки й альта з оркестром
Брамс	—	Для скрипки й віолончелі з оркестром

ФОРТЕП'ЯННІ КОНЦЕРТИ З ОРКЕСТРОМ

Баха
Чайковського (1-й)
Шопена (2-й)
Бетховена (4-й, 5-й)
Ліста (2-й)
Прокоф'єва (3-й)
Ревуцького
Рахманінова (3-й)
Желобінського (2-й)
Дзержинського (2-й)

СКРИПІЧНІ КОНЦЕРТИ З ОРКЕСТРОМ

Брамса
Глазунова
Чайковського
Бетховена
Моцарта

ВІОЛОНЧЕЛЬНІ

Гайдна
Шумана

★

СИМФОНІЧНІ ТА КАМЕРНІ КОНЦЕРТИ

В 1936-37 р.

★

ВИКОНАВЧИЙ СКЛАД

ДЕРЖАВНИЙ СИМФОНІЧНИЙ ОРКЕСТР ФІЛАРМОНІЇ
УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНА КАПЕЛА ФІЛАРМОНІЇ

ДИРИГЕНТИ

Адлер Г. (Київ)
Брейзах П. (Відень)
Гаук А. (Москва)
Горенштейн Я. (Відень)
Дезіре Дефо (Бельгія)
Клецький П. (Мілан)
Маргулян А. (Харків)
Саввич В. (США)
Унгер Г. (Відень)
Оскар Фрид

СОЛІСТИ

ВОКАЛІСТИ

Андерсон М. (США)
Барсова В. (Москва). Засл. арт. Республіки
Бокор М. (Відень)
Вирлан Л. (Ленінград)
Голянд І. (Москва)
Гришко М. (Київ). Орденоносець, засл. арт. Республіки
Духовська В. (Москва)
Давидова В. (Москва). ДАТОБ
Доліво А. (Москва)

Лемешов С. (Москва). ДАТОБ
Лур'є С. Солістка Харк. Філармонії
Максакова Н. (Москва). ДАТОБ. Засл. арт. Республіки
Преображенська С. (Ленінград)
Рейзен М. (Москва). ДАТОБ. Засл. арт. Республіки
Слівінський В. (Ленінград). Засл. арт. Республіки
Степанова С. (Москва). ДАТОБ. Нар. арт. Республіки
Санто Е. (Венгрія)
Торбок К. (Швеція)
Тіль Ж. (Франція)
Чапліцький А. (Польща)
Чубук-Олексієнко Т. Солістка Харк. Філармонії
Шуман Е. (Відень)
Яунзем І. (Москва). Засл. артистка Республіки

СКРИПАЧІ

Бружаніцький С. Соліст Харк. Філармонії
Гілельс Л. Лауреатка 2-го Всесоюзн. конкурсу музвиконавців
Гольштейн Б. Лауреат Міжнародного і 2-го Всесоюзного конкурсів
Губерман Б. (Польща)
Ганзен Ц. (Швеція)
Зайдель Т. (США)
Лещинський А. Лауреат Берлінськ. Муз. Академії та 2-го Всесоюзн. конк. музвиконавців.
Неве Ж. (Франція). Лауреатка Міжнародн. конк. скрипачів
Ойстрах Д. Лауреат Міжнар. Конк. та 2-го Всесоюзн. конк. музвиконавців
Тібо Ж. (Франція)
Фішман Б. (Москва). Лауреат 1-го Всесоюзн. конк. музвиконавців
Фіхтенгольц М. Лауреат 2-го Всесоюзн. конк. музвиконавців
Ельман М. (США)

ПІАНІСТИ

Аррау К. (Чілі)
Брюшков Ю. Лауреат Всесв. конк. ім. Шопена
Гілельс Е. Лауреат Міжнар. і 1-го Всесоюзн. конкурсів

Казадезюс Р. (Франція)
Луфер А. Лауреат Всесв. конк. ім. Шопена
Нейгауз Г. Професор Московськ. консерваторії
Оборин Л. Лауреат Всесв. конк. ім. Шопена
Перельман Н. (Ленінград). Лауреат Всесв. конк. ім. Шопена
Петрі Е. (Голландія).
Сагалов Л. Лауреат Всесв. конк. ім. Шопена
Скловський Б. Дипломант 2-го Всесоюзн. конк. музвиконавців
Тасін Д. Юний піаніст
Фліер Я. Лауреат Міжнародн. і 2-го Всесоюзн. конкурсів

ВІОЛОНЧЕЛІСТИ

Динов З. Соліст Харк. Філармонії
Пеккер Г. Професор Московськ. Консерваторії
Цомик Г. Лауреат 1-го Всесоюзн. конк. музвиконавців
Фєєрман Е. (Австрія)

ГІТАРИСТИ

Валькер Л. (Австрія)
Сеговій А. (Іспанія)

АРФА

Горєлова М. (Москва)
Дулова В. Лауреатка 2-го Всесоюзн. конкурсу музвиконавців

АНСАМБЛІ

Капела „Думка". Засл. ансамбль Республ.
Капела „Евоканс" « « «
Зразкова капела бандуристів; жіночий хоровий ансамбль
Квартет ім. Глазунова. Засл. ансамбль Республ.
Квартет ім. Вільома. Засл. ансамбль Респуб.
Квартет ім. Комітас. Засл. ансамбль Респуб.
Держ. тріо ім. Бетховена (Харків)
Держ. вокальн. квартет (Харків)

★

СКЛАД СИМФОНІЧНОГО ОРКЕСТРУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛФІЛАРМОНІЇ

★

1-ші СКРИПКИ

1. Добржинець І. В. (концертмейстер)
2. Бружанiцький С. К. (2-й концертмейстер)
3. Поліщук І. Г.
4. Пергамент Й. Н.
5. Алий О. Б.
6. Сапір Й. Б.
7. Хальфін С. Я.
8. Мільчин Е. Г.
9. Хесин А. Б.
10. Тереня М. Г.
11. Новіков Ф. Й.

2-гі СКРИПКИ

1. Брейтман А. О. (концертмейстер)
2. Ардт В. В. (пом. концертмейстра)
3. Койман Д. Н.
4. Березинський С. М.
5. Розенштейн Є. Б.
6. Манн І. В.
7. Слуцький І. М.
8. Копп С. М.
9. Нісс Р. Н.
10. Шаталов О. Г.

АЛЬТИ

1. Родін А. І. (концертмейстер)
2. Бродський Ш. Л. (пом. концертмейстра)
3. Локшин Н. С.
4. Крючко Є. В.
5. Кальніцький В. Й.
6. Гольдштейн Я. А.
7. Лупейко М. Г.

ВІОЛОНЧЕЛІ

1. Динов З. Л. (концертмейстер)
2. Брейтман М. О. (пом. концертмейстра)
3. Аншелевич В. Ц.
4. Кугутовський А. В.
5. Матюков Х. А.
6. Іванов М. П.
7. Риков М. К.
8. Тененбаум К. Л.

КОНТРАБАСИ

1. Резинкин О. О. (концертмейстер)
2. Щербаков О. Д. (пом. концмейстра)
3. Шебанов О. Т.
4. Кемлін І. С.
5. Степанчук О. В.
6. Чорножуков Є. М.

ФЛЕЙТИ

1. Прохачов Ф. С.
2. Чайкін І. В.
3. Сирутович А. А.
4. Хоменко Ю. П.

КЛАРНЕТИ

1. Гольдштейн М. А.
2. Фрейман Е. Д.
3. Тахтаулов Є. А.

ГОБОЇ

1. Шевченко М. О.
2. Злобінський Д. М.

ФАГОТ

1. Белоцерковський К. Н.
2. Пліщенко В. М.

ВАЛТОРНИ

1. Балабанов
2. Стучевський І. Д.
3. Шустаков Д. О.
4. Прядкін В. В.
5. Заєц О. М.

ТРУБИ

1. Жогов Ф. Ф.
2. Зелікман Я. Х.
3. Родман А. Г.

ТРОМБОНИ

1. Харченко Б. Ф.
2. Погосян А. Є.
3. Корнєєв
4. Кроль М. М.

ТУБА

1. Оболенський П. Г.

АРФА

1. Шевченко О. А.

УДАРНІ

1. Могілевський Д. М.
2. Верник О. Л.
3. Шестаков М. О.

★

ХОРОВА МУЗИЧНА КУЛЬТУРА

ПРОПАГАНДА НАРОДНО-ПІСЕННОЇ ТВОРЧОСТІ

★

Ухвала ЦК КП(б)У та українського уряду в справі хорового мистецтва відкриває широку перспективу для кожного хорового колективу.

В центрі уваги творчої роботи Української Державної капели Харківської Філармонії в наступному концертному сезоні є українська народна пісня.

Глибоке вивчення української народної пісні, постійна робота над удосконаленням художнього виконання її, над розкриттям невичерпаного внутрішнього художньо-ідейного багатства — всього скарбу художнього генія українського народу,— це відповідальний творчий шлях, на який твердо стала Українська Державна капела Філармонії.

Демонструючи українську народну пісню серед найширших трудящих мас міста, району й села, Українська Державна капела водночас, відмінно від попередніх років, протягом концертного сезону виступатиме у відкритих концертах, як інтерпретатор народно-пісенної творчості, української, російської та західноєвропейської хорової класичної спадщини, радянської хорової творчості, оперової хорової музики.

Українська Державна капела виступить у ряді концертів спільно з симфонічним оркестром (9-та симфонія Бетховена, 6-та симфонія Мясковського, симфонічна кантата Животова).

Широкому показу народної творчості в наступному концертному сезоні Філармонія також присвячує концерти запрошених ансамблів України: заслуженої капели Республіки «Думка», заслуженого ансамблю Республіки «ЕВОКАНС», жіночого хорового ансамблю та зразкової капели бандуристів.

★

КОНЦЕРТИ
УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ КАПЕЛИ
В СЕЗОНІ 1936-37 р.

★

ТЕМИ

I.
Українська народна пісня в обробці класиків

II.
Українська народна пісня в обробці укр. радянських композиторів

III.
Пісні народів СРСР

IV.
Пушкін у музиці

V.
Вечір української класичної хорової пісні

VI.
Вечір російської та західноевропейської хорової пісні

VII.
Шевченко в музиці

VIII.
Вечір оперної хорової творчості

IX.
Хорова творчість Баха, Танєєва

★

СКЛАД УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ КАПЕЛИ ХАРКІВСЬКОЇ ФІЛАРМОНІЇ

★

Диригент — ОЛЕКСАНДР БРИЖАХА

СОПРАНО	ТЕНОРИ
Воєводченко М.	Андросюк І.
Горбаненко М.	Волевач С.
Кіріченко Х.	Єрмоленко П.
Корсунь О.	Квашко П.
Костіна Л.	Левченко
Котишева Н.	Пріходін С.
Подобєдова С.	Сідоренко П.
Павленко У.	Хворост В.
Стрекалова Ю.	Швецов І.
Фінаровська Ф.	
Червінська Є.	

АЛЬТИ	БАСИ
Балясна В.	Бутков М.
Кіяницька Є.	Греченко Н.
Клюшник Н.	Гончар Г.
Косьмініна М.	Кокольніцький Л.
Лапкун Є.	Корсунь С.
Левадна О.	Клюшник К.
Орловська О.	Літовка Н.
Певна А.	Літвінов Ф.
Рябуха Н.	Стешенко П.
Соколова О.	Фесак

★

Хорова капела Харківської Державної Філармонії

МАСОВА РОБОТА
(УНІВЕРСИТЕТ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ)

★

Важливіша ділянка масової музвиховавчої роботи Філармонії є університет музичної культури, з філіалами на підприємствах, по клубах, вишах.

Музика — одна з найскладніших галузів мистецтва щодо її свідомого сприймання.

Систематичне відвідування лекцій-концертів навчить слухати музику, розуміти музичну мову.

Прослухання циклу лекцій-концертів учасниками самодіяльних робітничих музичних гуртків збагатить їх музично-культурний горизонт, сприятиме піднесенню на вищий художньо-ідейний рівень самодіяльного музичного мистецтва.

Відвідувачі лекцій-концертів — новий резерв музично-культурно підготовленої аудиторії концертної естради.

Опанування «музично-культурного мінімуму» є частина великої справи піднесення культурно-технічного озброєння стахановця.

Цикл лекцій — концертів університету музичної культури висвітлює розвиток музичної культури, починаючи з XVIII сторіччя й кінчаючи радянською творчістю.

Окремий розділ присвячений народній творчості.

Для художнього показу в лекціях-концертах відповідних зразків симфонічної та камерної літератури, оперної, хорової та народно-пісенної творчості, як виконавці концертів виступлять: Державний симфонічний оркестр, Українська Державна капела, Державне тріо ім. Бетховена, солісти-вокалісти та інструменталісти Філармонії, а також солісти Харківської Державної опери.

★

ЦИКЛ ЛЕКЦІЙ-КОНЦЕРТІВ З ІСТОРІЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

★

І.

КЛАСИЦИЗМ У МУЗИЦІ

(Бах, Гендель, Гайдн, Моцарт)

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ

1) **Бах** — **Прелюдія, дві фуги (ф-но)**

2) **Гайдн** — **Тріо с-дур (1 част.)**
Моцарт — **Тріо д-дур (1 і 4 част.)**
(виконує тріо)

3) **Моцарт** — **Арія з оп. «Весілля Фігаро»**
Арія з оп. «Чарівна флейта»
Колискова
Гендель — **Арія Рінальдо з оп. «Рінальдо»**
(сопрано)

4) **Бах** — **Арія**
Гендель — **Мелодія**
Моцарт — **Менует рондо**
} **соло на скрипці**

5) **Гендель** — **Арія з ораторії «Іуда Маккавей»**

Моцарт — **Арія Дон-Жуана**
Арія Фігаро
Птицелов
} **баритон**

II.

БЕТХОВЕН

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ

1) Симфонія № 3 (1 част.)
2) Концерт для скрипки в супроводі симфонічного оркестру
3) Симфонія № 5 (1 част., фінал)
4) Увертюра «Егмонт» (виконує симфонічний оркестр)

III.

РОМАНТИЗМ У МУЗИЦІ

(Шуберт, Вебер, Мендельсон, Шуман)

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ

1) Шуберт — Незакінчена симфонія
2) Вебер — Увертюра до опери «Чарівний стрілець»
3) Мендельсон — Концерт для скрипки (1 част.) в супроводі симфон. оркестру
4) Мендельсон — Увертюра «Рюї Блаз»
5) Шуман — Увертюра «Манфред»
(виконує симфонічний оркестр)

IV.

РОМАНТИЗМ У МУЗИЦІ

(Шуберт, Мендельсон, Шуман, Шопен)

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ

1) Мендельсон — Тріо д-моль (1 част.)
(виконує тріо)
2) Шуберт — Серенада
Форель
Баркарола
Лісовий цар
Шуман — Пісня туриста
} сопрано
3) Шопен — Балада
Ноктюрн с-моль
Мазурка а-моль
Полонез ас-дур
} фортеп'яно

4) Шуберт — Скиталець
«В путь»
Шуман — Я не сержусь
«Во сні я гірко плакав»
(баритон)

V.

НЕОРОМАНТИЗМ У МУЗИЦІ

(Ліст, Вагнер)

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ

1) Вагнер — Літ Валькирій
Уверт. «Тангейзер»
(викон. симфон. оркестр)
2) Паганіні—Ліст — Етюди а-моль
с-дур
Ліст — Іспанська рапсодія
(фортеп'яно)
3) Ліст — Симфонічна поема «Тассо»
Рапсодія № 2
(викон. симфон. оркестр)

VI.

А) МУЗИЧНА КУЛЬТУРА СКАНДИНАВСЬКИХ КРАЇН

(Григ, Свендсен, Сибеліус)

Б) ФРАНЦУЗЬКА ШКОЛА XIX СТОРІЧЧЯ

(Мейербер, Гуно, Бізе, Сен-Санс)

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ

1) Григ — Соната с-моль (1 част.)
Свендсен— Романс
(соло на скрипці)
2) Григ — «Лебідь»
Пісня Сольвейг
Сибеліус — Романс
(сопрано)
Мейербер — Арія пажа з оп. «Гугеноти»

Сен-Санс — Арія Даліли
(з опери «Самсон та Даліла»)
Бізе — Сцена ворожіння, циганська пісня
з оп. «Кармен» (мецо-сопрано)

3) Гуно — Арія Маргарити з оп. «Фауст»
Весною
(сопрано)

4) Григ — Ерос
Гуно — Баркарола
Арія Валентина з опери «Фауст»
Бізе — Куплети Тореадора з опери «Кармен»
(баритон)

VII.

ІТАЛЬЯНСЬКА ОПЕРА

(Россіні, Верді, Пуччіні, Леонковало)

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ

1) Пуччіні — Арія Мюзетти з опери «Богема»
Леонковало — Аріозо Недди з опери «Паяци»
Верді — Арія Віолети з оп. «Травіата»
Россіні — Арія Розіни з оп. «Сев. цирульник»
(колорат. сопрано)

2) Пуччіні — Аріозо Каварадоссі з оп. «Тоска»
Верді — Аріозо Герцога з оп. «Ріголетто»
Леонковало — Арія Каніо з оп. «Паяци»
(тенор)

3) Верді — Арія перед портретом з опери
«Бал-маскарад»
Леонковало Пролог з оп. «Паяци»
Россіні — Арія Фігаро з оп. «Севільськ.
цирульник»
(баритон)
Верді — Арія Аїди з оп. «Аїда»
Пуччіні — Дві арії з оп. «Тоска»
(драм. сопрано)

VIII.

РОСІЙСЬКА МУЗИКА

(Глінка, Даргомизький, Рубінштейн)

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ

1) Глінка — Увертюра до оп. «Руслан та Людмила» (фортеп'яно в 4 руки)
2) Рубінштейн — Тріо г-моль (1 част.) (викон. тріо)
3) Рубінштейн — «Ніч тепла» (з оп. «Демон»)
   Даргомизький — По камушках (з оп. «Русалка»)
   Глінка — Романс — «Я помню чудное мгнов.» (сопрано)
4) Глінка-Балакірев — Жайворонок
   Рубінштейн — Трепак (фортеп'яно)
5) Глінка — Арія Руслана з оп. «Русл. та Людмила»
   Даргомизький — Арія млинаря з оп. «Русалка» (бас)
6) Даргомизький — Козачок (фортеп'яно в 4 руки)

IX.

МОГУЧА КУЧКА

(Балакірев, Кюї, Бородін, Мусоргський, Римський-Корсаков)

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ

1) Римський-Корсаков — «Не вітер вія з висоти»
   Мусоргський — Думка Парасі з опери «Сороч. ярмарок»
   Балакірев — «Взойшов на небо місяць ясний»
   Римський-Корсаков — «Дзвоніше жайвор. спів.» (сопрано)
2) Мусоргський — Картинки з виставки (2 номери)
   Балакірев — Полька
   Кюї — Прелюди (фортеп'яно)
3) Балакірев — «Чи чую голос твій»

Р.-Корсаков — Арія Кащеєвни з опери «Кащей безсмертний»
Пісня Леля з оп. «Снігуронька»
Мусоргський — Трепак (мецо-сопрано)
Бородін — арія Ігоря з оп. «Князь Ігор»
Р.-Корсаков — «Гінець»
Бородін — романс «Для берегов отчизны дальней» (баритон)
4) Р.-Корсаков — Дует Любаши та Грязного з оп. «Царева Наречена»

X.

ЧАЙКОВСЬКИЙ

1) Симфонія № 4 (I, IV ч.)
2) Увертюра — фантазія «Ромео та Джульєтта» (вик. симф. оркестр)
3) Варіації на тему «Рококо» (соло на віолончелі в супр. симф. орк.)
4) Італьянське каприччио (викон. симф. оркестр)

XI.

ЧАЙКОВСЬКИЙ, ГЛАЗУНОВ, ТАНЄЄВ, РАХМАНІНОВ

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ

1) Чайковський — Тріо (викон. тріо)
2) Танєєв — «В дымке невидимке»
«Бьется сердце беспокойное»
Чайковський — Арія Куми з оп. «Чародейка»
Рахманінов — «Весняні води» (сопрано)
3) Рахманінов — Прелюдія } фортеп'яно
Глазунов — Гавот }
4) Глазунов — Менестрелі
Іспанська серенада (соло на віолончелі)
5) Рахманінов — Арія Алеко

Чайковський — Романс «На ниви жовті»
Арія Роберта з оп. «Йоланта»
Чайковський — Арія Елецького з оп. «Винова краля»
(баритон)

XII.

УКРАЇНСЬКА КЛАСИКА

(Артемовський, Ніщинський, Лисенко, Степовий, Стеценко, Леонтович)

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ

1) Лисенко — Оживуть степи, озера
Верховино, ти світку наш
Вічний революціонер
Степовий — Ой, щіт, щіт
Стеценко — Сон
Прометей
Леонтович — Зашуміла ліщинонька
Ніщинський — Закувала та сива зозуля з «Вечорниць»
Артемовський — Монтаж оп. «Запорожець за Дунаєм»
(виконує капела)

XIII.

1. УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ПІСНЯ (В ОБРОБЦІ УКРАЇНСЬКИХ РАДЯНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ)

2. ПІСНЯ НАРОДІВ СРСР (В ОБРОБЦІ РАДЯНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ)

3. МАСОВА ПІСНЯ (РАДЯНСЬКІ КОМПОЗИТОРИ)

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ

Коляда — Ой, у лісі...
Берндт — Продай, милий, сиві бички
Козицький — Ой, да ви, комарики
Драненко — Грицю, Грицю, до роботи
Вериківський — Крокове колесо
Тиц — По бережку ходила
дівка Явдошка

Свєшніков	— Мой муженька работьошенька (російська)
Карпов	— Что это звон (російська)
Паліашвілі	— Цангола гогона (грузинська)
Шейн	— Йошке (єврейська)
Драненко	— Бульба (білоруська)
Коляда	— Партизанська
Богуславський	— Пісня про Щорса
Кніппер	— Полюшко
Борисов	— Марш ХПЗ
Давиденко	— Море яростно стогнало (виконує капела)

XIV.

РАДЯНСЬКА МУЗИКА

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ

Нахабін	— Симфонія (1 част.)
Василенко	— Фрагменти з китайськ. сюїти (вик симф. оркестр)
Коляда	— 3 пісні
Козицький	— Арія Іди з оп. «Невідомі салд.» (вик. сопрано в супров. симф. оркестру)
Тер-Гевондян	— «Шествіє» з оп. «Седі»
Клебанов	— Українське концертіно
Рибальченко	— «Тихо, Дунай воду несе» «Горобчик»
Іпполітов-Іванов	— Ворошиловський марш (вик. симф. оркестр)

★

ВИКОНАВЦІ КОНЦЕРТІВ-ЛЕКЦІЙ

Симфонічний оркестр Харк. Держ. Філармонії
Українська Держ. капела Харк. Філармонії
Державне тріо ім. Бетховена

СОЛІСТИ-ВОКАЛІСТИ (за абеткою)

Бутков (тенор), **Габринович** (мецо-сопрано), **Головко** (кол. сопрано), **Каппін** (баритон), **Лібсон** (драм. сопрано), **Лур'є** (сопрано) **Морозова** (сопрано), **Оловейнікова** (колор. сопр.), **Роменський** (бас), **Чубук-Олексієнко** (сопрано), **Шевченко** (баритон).

СОЛІСТИ-ІНСТРУМЕНТАЛІСТИ

Бружаніцький (скрипка), **Динов** (віолончель), **Орлов** (кларнет), **Скловський** (фортеп'яно).

Партія рояля Л. Острин.

ЛЕКТУРА

Композитор Борисов
Проф. Міклашевський
Доцент Тюменева.

★

КОРОТКІ ВІДОМОСТІ

ПРО КОМПОЗИТОРІВ, ТВОРИ ЯКИХ ВИКОНУВАТИМУТЬСЯ В КОНЦЕРТНОМУ СЕЗОНІ 1936-37 р.

★

БАХ Йоганн Себаст'ян народився в 1685 р. в місті Ейзенах (Тюрінгія), помер в 1750 р. в Лейпцизі.

Бах вивершив розробку поліфонічного стилю, збагативши музичну спадщину удосконаленими зразками поліфонічної музики глибокого змісту. (Твори поліфонічної або багатоголосної музики мають певну кількість голосів, при чому кожен з них розвивається цілком самостійно).

З його великої кількості творів (вокальних та інструментальних) слід особливо відзначити: два збірники прелюдій та фуг для клавесина, Бранденбургські концерти для камерного оркестру, месса сі-мінор та органні твори (токкати, прелюдії, фуги та інші).

ГЕНДЕЛЬ Георг Фрідріх, син цирюльника-хірурга, народився в 1685 р. в м. Галлі; з 1712 р. оселився в Англії, де знайшов свою другу батьківщину; тут і помер в 1759 р.

Гендель проявив виключну майстерність у розробці форми ора-

Бах Йоганн Себаст'ян

Гендель Георг

Гайдн Йосип

торії (ораторія своєю формою межує з оперою; виконавчий апарат той же: оркестр, хор і співаки-солісти; але виконується не на сцені, а на естраді).

Музика Генделя переважно величава, урочиста.

Кращі його твори — ораторії: «Мессія», «Іуда Маккавей», «Самсон», «Саул», опера («Рінальдо»), органні концерти, твори для клавіру.

ГАЙДН Йосип народився в селі Рорау, в Австрії, в 1732 р., помер в 1809 р. у Відні.

В своїх творах (симфонії, квартети) Гайдн вивершив розробку форми, що з'явилась основою музики класичного періоду (послідовність 4-х частин — циклічність, принцип тематичної розробки тощо).

Гайдн—переважно інструментальний композитор.

В його інструментальних творах значну роль відіграє народно-пісенний елемент.

Ці твори послужили основою для дальшого розвитку інструментального мистецтва.

В його величезній музичній спадщині особливо виділяються: «Лондонські симфонії» (що написані в період 1790 — 1795 рр., під час перебування в Англії), квартети, скрипічні та клавірні сонати, дві ораторії («Створення світу», «Пори року») та окремі тріо.

МОЦАРТ Вольфганг-Амедей народився в 1756 р. в Зальцбурзі (Австрія). Останні десять років (що є період найвищого розквіту його творчості) жив у Відні, де й помер в 1791 р.

Моцарт, подібно Гайдну, був виразником ідеології молодого, прогресивного тоді, класу буржуазії, який бадьоро дивився на своє майбутнє, звідси той оптимізм, який так яскраво офарблює його твори.

Моцарт з однаковою вдачею виявив себе по всіх галузях музичної творчості. В його творчості поєднується красивий мелодизм з життєвою правдивістю й глибокою виразністю. Серед його творів оперної, симфонічної, камерної та церковної музики кращі є: опери «Хапання із Сераля», «Весілля Фігаро», «Дон-Жуан», і «Чарівна флейта»; симфонії: мі-бемоль-мажор, соль-мінор і до-мажор («Юпітер»); квартети, присвячені Гайдну, скрипічні сонати, клавірні концерти (ре-мінор) та «Реквієм».

БЕТХОВЕН Людвіг народився в німецькому місті Бонні в 1770 р.; більшу половину свого життя прожив у Відні, де й помер у 1827 р.

Бетховен — переважно інструментальний композитор.

Ідеї буржуазної французької революції лягли в основу його найкращих творів.

Ці ідеї, переломлені на німецькому грунті в ідеалістичному плані, культ вільної індивідуальності, її моральної висоти, святість людського обов'язку, ідеї героїзму, боротьби, волі — ось що являлось джерелом його творчості; його музика переконлива, виразна, насичена піднесенням, героїчним пафосом.

З написаного ним особливе значення мають: 9 симфоній, увертюри: «Коріолан», «Егмонт», «Фіделіо», «Леонора» № 3, квартети, тріо, фортеп'янні сонати («Патетична», «Лунна», ре-мінор, домажор, «Аппассіоната»), фортеп'янні концерти (№№ 3, 4, 5), скрипічні сонати (фа-мажор, «Крейцерова»), опера «Фіделіо», «Урочиста месса».

ШУБЕРТ Франц народився в 1797 р., в передмісті Відня — Ліхтенштелі; помер у Відні в 1828 р.

Шуберт—представник музичного романтизму, творець ліричної пісні (романса), як закінченої художньої форми, де досягнута цілковита єдність тексту з музикою.

Його творчість зв'язана з народною піснею та масовим танком. Ним написано біля 600 романсів, серед яких: «Лісовий цар», «В путь», «Скиталець», «Приют», «Гретхен у прялки», «Форель», «Серенада» та інші.

З інших творів заслуговують на особливу увагу симфонії (домажорна та «Незакінчена»), музика до п'єси «Розамунда» та дрібні фортеп'янні твори.

ВЕБЕР Карл-Марія народився в м. Ейтині (Німеччина) в 1786 р.; останні роки жив у Дрездені, помер в Лондоні в 1826 р.

Моцарт Вольфганг

Бетховен Людвіг

Шуберт Франц

Представник музичного романтизму. Переважно оперовий композитор.

Веберу належить створення німецької національно-романтичної опери, в якій казково-фантастичний елемент сполучається з народно-пісенною тематикою. Краща його опера — «Чарівний стрілок» («Фрейшюц»). З фортеп'янних його творів заслуговують на увагу — 2-га соната, «концертштюк» з оркестром та «Запрошення до танків».

РОССІНІ Джакомо. Італійський оперовий композитор; народився в м. Пезаро в 1792 р., помер в Парижі в 1868 р. Своїми милозвучними, хоч і декілька поверховими мелодіями (які за рідким винятком були мало пов'язані з текстом), Россіні полонив всю Европу в першій третині XIX сторіччя. Серед багаточисленних його опер кращі: «Вільгельм Тель» та «Севільський цирульник» — неперевершений зразок музично-сценічного юмору.

МЕНДЕЛЬСОН Фелікс, романтик, народився в Гамбурзі в 1809 р., помер в Лейпцизі в 1847 р.

В низці своїх симфонічних творів, увертюрах і творах камерної музики Мендельсон зумів об'єднати цілковите оволодіння класичної форми з романтичним змістом.

З його творів слід відзначити: симфонії — «Шотландську» та «Італійську», увертюри: «Сон в літню ніч», «Рюї-Блаз» та «Фінгалова печера», тріо (ре-мінор), скрипічний концерт, фортеп'янний концерт (соль-мінор), «пісні без слів» для фортеп'яно.

ШУМАН Роберт, романтик, народився в 1810 р. в м. Цвікау (Саксонія), помер в 1856 р.

Шуман охопив своїм генієм майже всі види музичної творчості починаючи з симфонічної, оперної й ораторіяльної музики і кінчаючи фортеп'янними й вокальними творами, а також творами для камерного ансамблю.

В своїх фортеп'янних творах Шуман створив своєрідний фортеп'янно-поліфонічний стиль. В галузі вокальної лірики, йдучи шляхом, що предуказав Шуберт, він довів виразність вокальної мелодійної фрази до вищого щабля досконалості.

З його творів заслуговують на особливу увагу: фортеп'янна соната № 1, концерт, «Карнавал», «Токката», «Крейслеріана», «Фантазія», симфонія № 3, «Манфред», романси, віолончельний концерт.

ШОПЕН Фредерік, польський композитор, романтик, народився в 1810 р., помер в 1849 р. в Парижі, де прожив усю другу половину свого життя.

Шопен писав майже виключно фортеп'янні твори. Рідкий по красоті мелодизм, сильна емоціональна насиченість його творів, яскраво виявлений національно-польський елемент — це найбільш характерні риси музики Шопена.

Шопену належить створення нових форм фортеп'янного твору (прелюдії, етюди, балади).

Його найцінніші твори—два концерти, сонати (2-га, 3-тя), 4 балади, ноктюрни (№№ 5, 7, 8, 13) вальси (№№ 5, 6, 7, 11, 14), перші 3 скерцо, полонези (ля-бемоль-мажор, фа-діез-мінор), етюди, прелюдії, мазурки, фантазія, колискова.

МЕЙЄРБЕР Джакомо народився в Берліні в 1791 році; помер в Парижі в 1864 р.

Не глядючи на своє німецьке походження, відноситься до французької оперової школи, бо працював головним чином у Франції.

Мейєрбер створив тип «великої опери»— історичну музичну драму з великою кількістю театральних ефектів, з яскраво драматичним сюжетом, з виразним оркестром.

Кращі опери Мейєрбера: «Гугенотти», «Роберт — Д'явол», «Пророк» та «Африканка».

БЕРЛІОЗ Гектор народився в 1803 р., помер в 1869 р.

Представник французької романтичної школи.

Берліоз майже цілком присвятив свою творчість симфонічній музиці, давши в своїх оркестрових композиціях зразки справжньо романтичної програмової музики.

Прагнення до грандіозного, жагучість і фантастичність, вміння

Вебер Карл-Марія

Мендельсон Фелікс

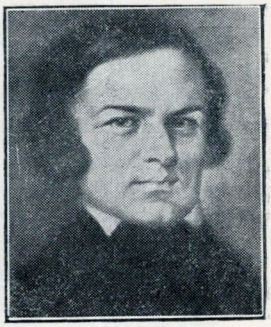

Шуман Роберт

яскраво «живописати» музичними звуками, свіжі гармонії й віртуозне володіння оркестром — ось що характеризує його творчість.

Найважливіші твори Берліоза: симфонії — «траурно-тріумфальна», «Фантастична», «Ромео та Джульєтта», «Гарольд в Італії», драматична легенда «Загибель Фауста», опера «Бенвенуто Челліні», та «Реквієм».

ЛІСТ Франц народився у Венгрії в 1811 році, помер в Байреті в 1886 році.

Представник неоромантизму, Ліст об'єднав собою блискучого піаніста, чудового педагога та високоталановитого композитора. Переробивши класичні форми великих багаточастинних творів, він почав писати одночастинні сонати та концерти, і створив новий тип симфонічного твору — симфонічну поему програмового змісту.

В його багаточисленних фортеп'янних творах поетичний, а часто й яскраво драматичний зміст сполучається з блиском і незрівняним знанням ресурсів інструменту. Серед його великої кількості творів заслуговують на особливу увагу: симфонії — «Фауст», «Данте», симфонічні поеми — «Тассо», «Прелюди», «Орфей», два фортеп'янні концерти, «Танок смерті» для фортеп'яно з оркестром, фортеп'янна соната, етюди, «Мефістовальс», «Іспанська рапсодія», венгерські рапсодії, цикл «Роки прощі», транскрипції творів Баха, Моцарта, Шуберта, Паганіні та Вагнера.

ВАГНЕР Ріхард народився в Лейпцизі в 1813 р., помер у Венеції 1883 р.

Представник неоромантизму; виключно оперовий композитор, величезний реформатор західноєвропейської опери.

Різко виступивши проти композиторів, у яких чисто музичні інтереси та піклування про корисний матеріал для співаків нерідко закривали інтереси драматичні, Вагнер домагався об'єднання усіх видів мистецтва — сукупність слова, музики, пластики й перш за все, — повної рівноваги музичного й драматичного боку вистави. Дійові особи в його творах характеризуються лейтмотивами — короткими музичними фразами. Головним виразником музичної думки є оркестр.

Найбільш послідовно ці принципи проведені в його творах: «Кільце Нібелунга» (що складається з 4-х опер — «Золото Рейна», «Валькірія», «Зігфрід», «Загибель богів»), «Трістан та Ізольда», «Парсифаль». З інших його творів слід вказати на опери: «Ріенці», «Моряк-скиталець», «Тангейзер», «Лоенгрін» та «Мейстерзінгери».

ВЕРДИ Джузеппе, італійський композитор, народився в 1813 році, помер в 1901 році.

Переважно оперовий композитор. В протилежність Вагнеру, Верді вважав, що в опері не оркестр, а співець повинен бути головним носієм музично-драматичної виразності. Спираючись на свій виключний мелодійний дар, Верді широко використовує форми арій, дуетів, тріо й т. п., та виявляє виключну майстерність у побудові великих яскраво драматичних ансамблів.

Найбільш популярні його опери: «Ріголетто», «Травіата», «Бал-маскарад» та «Аїда». Слід відзначити також його «Реквієм».

ГУНО Шарль (1818 — 1893), французький композитор; писав головним чином опери.

Його кращі опери «Фауст» й «Ромео та Джульєтта».

БІЗЕ Жорж (1838 — 1875), французький оперовий композитор. Його опера «Кармен» (сюжет взято з життя міського пролетаріату) створила цілу епоху в історії західноевропейської опери. Здоровий реалізм, правдиве відображення переживань героїв, великий темперамент, гостра ритміка, свіжі гармонії — такі характерні риси «Кармен».

СЕН-САНС Каміль, французький композитор, народився в 1835 р., помер в 1921 році. Спробував свої сили майже у всіх галузях музичної творчості.

Кращі його твори—3-тя симфонія, симфонічні поеми програмового характеру — «Фаетон», «Танок смерті», «Прядка Омфали», опера «Самсон і Даліла», фортеп'янний концерт (соль-мінор), скрипічний концерт, тріо (фа-мажор) та дрібні твори для рояля й скрипки.

ФРАНК Цезар (1822 — 1891), французький композитор, представник неокласицизму. Писав переважно симфонічну та камерну

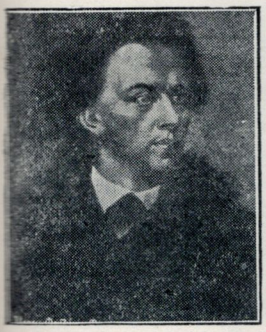

Шопен Фредерік

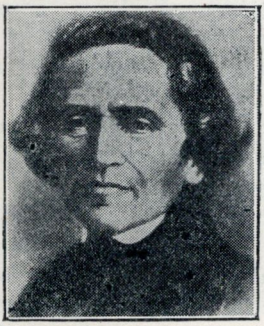

Мейєрбер Джакомо

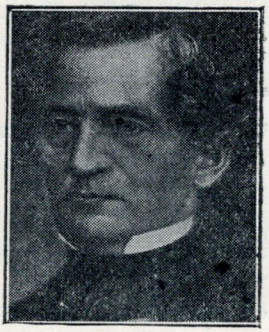

Берліоз Гектор

музику. Його твори характеризуються глибоким змістом та високою майстерністю. Кращі його твори — симфонія (ре-мінор), фортеп'янний квінтет, струнний квартет, скрипічна соната, «Прелюдія, хорал й фуга», «Прелюдія, арія та фінал» для фортеп'яно, «Симфонічні варіації» для фортеп'яно з оркестром, деякі ораторії («Сім блаженств»).

ПУЧЧІНІ Джакомо (1858 — 1924), італійський композитор, цілком присвятив себе оперовій творчості.

Представник школи «верізму».

«Верісти» прагнули до натуралістичної ілюстрації сценічної дії; побутові оперові сюжети з наявністю мелодраматичного елементу, переходи від ліричних епізодів до різкої, грубуватої музики з зайве підкресленою афектацією, виразність мелодійної лінії, сміливість гармонічних сполучень, яскравість інструментовки — такі характерні риси школи «верізму».

Опери «Тоска», «Чіо-чіо-сан», «Богема» — створили Пуччіні світову славу.

ЛЕОНКОВАЛЛО Руджіеро (1858 — 1919), італійський оперовий композитор; представник школи «верізму». Здобув велику славу своєю оперою «Паяци».

ГРІГ Едвард (1843 — 1907), норвезький композитор; творець художньо-національної норвезької музики.

Спираючись у своїй творчості на народну пісню, він оправляв народний мелос у рамки ясних, надзвичайно цікавих гармоній. Гріг переважно мініатюрист — творець багатьох чудових дрібних речей.

З його творів заслуговують на особливу увагу: 2 скрипічні сонати (фа-мажор, до-мінор), фортеп'янний концерт, музика до драми Ібсена «Пер-Гюнт», дрібні фортеп'янні та вокальні твори.

СВЕНДСЕН Йоганн (1840 — 1911), норвезький композитор; працював головним чином у галузі симфонічної та камерної музики, широко використовуючи народно-пісенну творчість своєї батьківщини.

Кращі твори Свендсена: симфонічні твори — «Зорахайда» (оркестрова поема), «Норвезький карнавал», «Паризький карнавал» — романс для скрипки з оркестром.

СИБЕЛІУС Жан, фінський композитор, народився в 1865 р. Переважно інструментальний композитор; написав низку симфонічних творів на сюжети, запозичені з фінського національного епосу («Калевали»), та низку симфонічних поем, краща з них — «Туонельський лебідь»; широку відомість має його «Сумний вальс»; цікаві також його романси.

БРАМС Йоганнес, німецький композитор, народився в Гамбурзі в 1833 р., помер у Відні в 1897 р. Представник неокласицизму. Переважно інструментальний композитор. В його музиці переважає елемент розсудності; він ворог «музики настрою». Віртуозне володіння поліфонією, яскраво визначена індивідуальність, висока майстерність — такі основні риси його творчості.

Найважливіші його твори: 4 симфонії, оркестрові варіації на тему Гайдна, скрипічний концерт, скрипічні сонати, низка фортеп'янних творів, серед яких 2 рапсодії та варіації на тему Паганіні

МАЛЕР Густав народився в Чехії в 1860 році, помер у Відні в 1911 р. Один із найвеликих в світі диригентів, Малер разом з тим є останній великий симфоніст Західної Европи. Його симфонії сповнені трагічного пафосу, філософського змісту, насичені емоційністю.

Під впливом 9-ої симфонії Бетховена, Малер, не задовольняючись однією оркестровою звучністю, доповнює в низці своїх симфоній вокальний елемент — хор і співаків - солістів. В його музичній спадщині найкраще — його симфонії.

ШТРАУС Ріхард, німецький композитор, народився в 1864 році. Представник програмової музики. Написав багато музично-драматичних та симфонічних творів. Його музика гармонічно дуже складна; Штраус застосовує в своїй творчості принцип політональності, себто — одночасне сполучення декількох тональностей. Він великий майстер оркестрової звучності; в його творах багато темпераменту, пафосу, захоплення натуралістичними способами звукописі.

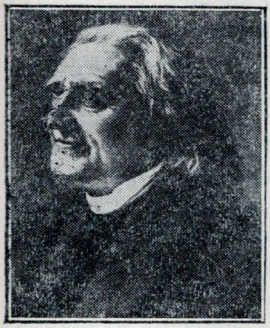

Ліст Франц

Вагнер Ріхард

Верді Джузеппе

Кращі його твори — симфонічні поеми «Смерть і просвітлення», «Тіль Ейленшпігель», «Дон-Кіхот», «Так казав Заратустра», «Домашня симфонія»; музичні драми — «Саломія», «Електра».

СТАРАВІНСЬКИЙ Ігор народився в 1882 році; з 1910 року перебуває закордоном. В своїй творчості широко здійснює принцип політональності. Особливо багато працює в галузі балетної музики.

Кращі його твори: балети — «Петрушка», «Жар-птиця», «Весна священна», «Свадебка» та «Байка про лисицю, півня, кота та барана».

ДЕБЮССІ Клод, французький композитор, народився в 1862 році, помер в 1918 році. Представник музичного імпресіонізму. Байдуже ставлення до реального сюжету, зосередження на відчуваннях, пасивне споглядання, вишуканий смак, детальна формальна обробка твору, новизна гармоній — такі основні характерні риси музичного імпресіонізму.

Кращі твори Дебюссі: симфонічні — «Післяполудневий відпочинок фавна», «Море», «Іберія», «Образи»; опера — «Пеліас і Мелісанда», дрібні фортеп'янні твори — «Сад під дощем», «Відображення у воді», «Дитячий куток» та інші.

РАВЕЛЬ Морис народився в 1875 р.; іспанець по походженню, але належить до французької школи. Представник імпресіонізму. Кращі його твори: «Іспанська рапсодія» та «Болеро» для оркестру, струнний квартет, фортеп'янне тріо, фантазія для скрипки «Циган», фортеп'янні та дрібні вокальні твори.

ГЛІНКА Михайло Іванович (1804 — 1857). Основоположник російської художньо-національної музики.

Озброєний великою технічною майстерністю та обдарованістю мелодиста, Глінка в своїй творчості спирався на російську народну пісню, розуміючи це не стільки, як запозичення народних виспівів, скільки в розумінні побудови музичного твору у стилі і дусі народної пісні.

З його спадщини слід особливо відзначити: оперу «Руслан та Людмила». «Камаринську» (для оркестру), 2 іспанських увертюри («Ніч в Мадріді», «Арагонська хота») та романси, в яких красота мелодійної лінії сполучається з глибокою виразністю.

ДАРГОМИЗЬКИЙ Олександр Сергійович (1813 — 1869).

Творив переважно в галузі вокальної музики. Йому належить розробка російської національної музичної драми. В своїй найкращій опері «Русалка» він подав зразки не тільки яскравих музичних характеристик дієвих осіб, але і музичної декламації, гнучкої і прав-

дивої. З його творів, крім «Русалки», заслуговують на увагу: опера «Кам'яний гість», «Малоросійський козачок» для оркестру та романси.

РУБІНШТЕЙН Антон Григорович, російський композитор, народився в 1829 році, помер в 1894 р. Один з найвеликих піаністів разом з тим був організатором російського музичного життя і талановитим композитором. Чужий російському національному пливу, володіючи безперечним мелодійним даром, Рубінштейн залишив величезну музичну спадщину.

Найбільшої уваги заслуговують його опера «Демон» та камерні твори: тріо, сонати для струнних інструментів, дрібні вокальні твори.

БАЛАКІРЕВ Мілій Олексійович (1836 — 1910), російський композитор; очолював «Балакіревський гурток» або «Могучу кучку» (Балакірев, Римський-Корсаков, Бородін, Мусоргський, Кюї).

Гарячі прихильники Глінки, «кучкісти» прагнули поширити і поглибити почату Глінкою справу створення російської національної музики. Прогресивний та новаторський характер творчості, помітне тяготіння до гострих гармоній, культ програмової музики, елементи музичного «народництва», заперечення гасла «Мистецтво для мистецтва» це — найбільш характерне для творчого напрямку «Могучої кучки».

Композиторський талант Балакірева найбільш яскраво виявився в його симфонічних творах, де він показав себе тонким гармоністом, та в його романсах, де цілком сполучаються текст і вокальна партія, декламація бездоганна, акомпанімент красивий і виразний.

Гуно Шарль

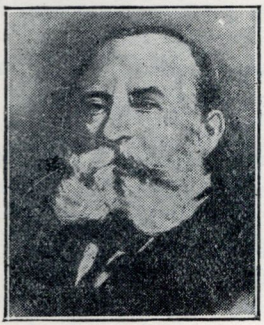

Сен-Санс Каміль

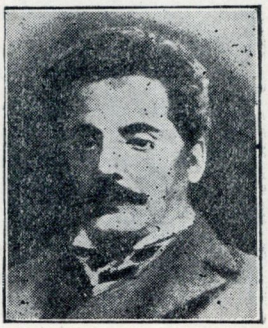

Пуччіні Джакомо

Кращі його твори: симфонічна поема «Тамара», фортеп'янна фантазія «Ісламей», низка романсів.

РИМСЬКИЙ-КОРСАКОВ Микола Андрієвич народився 1844 р., помер в 1908 році. Найвеликий оперний композитор, видатний симфоніст, один з величезних майстрів оркестрової звучності. Мир казок, красивих байок, російська старовина — були джерелом його творчості; в найпізніших його творах виявляється елемент іронії, навіть сатири («Казка про золотого півника»). Творчість Р.-Корсакова просякнута оптимізмом; це гімни сонцю, коханню, радості буття.

Кращі його твори: опери — «Снігуронька», «Садко», «Казка про царя Салтана», «Царева наречена», «Казка про золотого півника» та інші; симфонічні твори — «Шехерезада», «Антар», «Іспанське каприччіо», низка романсів.

БОРОДІН Олександр Порфирович народився 1833 р., помер 1887 року. Музично обдарований і самобутній Бородін, насамперед епік. Колосальна сила і ширина, навальність і жагучість, багатирський пафос і разом з тим м'який ліризм, багатий мелодизм, надзвичайна винахідливість у галузі гармонії — такі головні риси його творчості. Його шедеври: опера «Князь Ігор», друга симфонія («Багатирська»), симфонічна картина («В Середній Азії»), два квартети, дрібні вокальні твори.

МУСОРГСЬКИЙ Модест Петрович народився в 1839 р., помер 1881 року. Мусоргський — реаліст; він присвятив свою творчість майже виключно вокальній музиці. Своїми досить яскраво визначеними демократичними переконаннями Мусоргський був на крайньо лівому фланзі «Балакіревського гуртка». Мистецтво для нього, насамперед, є спосіб для розмови з людьми. Музика Мусоргського — мужня, динамічна.

Кращі його твори: опери «Борис Годунов», «Хованщина», «Сорочинський ярмарок», «Картинки з виставки» для фортеп'яно, низка романсів,

КЮЇ Цезар Антонович (1835 — 1918), француз по походженню, ідейно прилучився до Балакіревського гуртка і запально захищав у своїх фельетонах його гасла. Більшість творів Кюї виявляють чисто французьку грацію. Кюї є типічній мініатюрист як вокальної, так і інструментальної музики.

ЧАЙКОВСЬКИЙ Петро Ілліч (1840 — 1893), російський композитор, один з найвеликих у світі симфоністів.

Чайковський був виразником свідомості певної групи російського

дворянства, яка в зв'язку з розвитком капіталістичних стосунків, була відтиснута від активної участі в житті; разом з тим, відриваючись від своїх класових устоїв, вона відчувала приреченість свого класу.

Кращі симфонії Чайковського—4-та, 5-та, 6-та, фортеп'янне тріо, багато чого в опері «Винова краля» і деякі романси, просякнуті пригніченим настроєм, думками про смерть, про силу фатуму. Його твори характеризуються надзвичайно красивим мелодизмом, щирістю, емоційною насиченістю. Крім названих творів, слід ще відзначити опери — «Євген Онєгін», «Йоланта», оркестрові твори — «Ромео та Джульєтта», «Франческа да Ріміні», «Буря», фортеп'янний (1-й) та скрипічний концерти, варіації на тему «Рококо» для віолончелі з оркестром, романси.

ТАНЄЄВ Сергій Іванович (1856 — 1915), російський композитор, представник «академізму» в музиці.

Для «академізму» (який змінив собою «кучкізм») характерне — піклування про формальну досконалість твору, втрата інтересу до музичної образотворчості, захоплення абстрактною грою форм, перенесення центру уваги з вокальної галузі в інструментальну.

Основні риси творчості Танєєва — рівновагість, суворість форм, стриманість, значна доля розсудності; він досяг досконалості в оволодінні складніших форм поліфонічної музики.

Кращі його твори — дві кантати, симфонія, прелюдія та фуга для фортеп'яно, романси.

ГЛАЗУНОВ Олександр Константинович (1865—1936), російський композитор, представник «академізму» в музиці.

Россіні Антоніо

Леонковало Руджієро

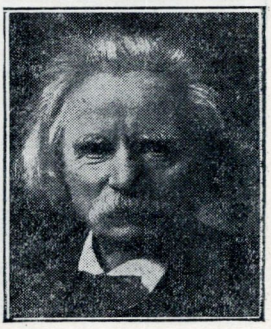

Гріг Едвард

Глазунов майже виключно інструментальний композитор і насамперед — симфоніст. Його твори характеризуються виключною майстерністю.

З великої спадщини Глазунова слід відзначити: симфонії (№№ 4, 5, 6, 8), симфонічну картину «Стенька Разін», балети — «Раймонда», «Пори року», фортеп'янну сонату (№ 1), прелюдію та фугу, етюд («Ніч») для фортеп'яно, «Іспанська серенада», «Менестрель» для віолончелі.

РАХМАНІНОВ Сергій Васильович народився в 1873 р.

Для творчості Рахманінова характерні: почуття неспокою, нудьги, хмурий романтизм, драматичний пафос, сконцентрування музичного мислення — лаконізм.

Кращі його твори: фортеп'янні концерти (№№ 2, 3), фортеп'янне тріо, дрібні фортеп'янні та вокальні твори (романси).

НІЩИНСЬКИЙ Семен Степанович (1832 — 1896), український композитор — дилетант. Йому належить твір «Вечорниці» для співаків-солістів, хору та оркестру; найкраще в цьому творі — хори.

АРТЕМОВСЬКИЙ Семен Степанович, український композитор — дилетант. В своїй опері «Запорожець за Дунаєм» використав низку українських народних мотивів, але в ній багато дилетантизму; зараз радянський композитор Йориш переробив цю оперу, зберігши основні її мелодії.

ЛИСЕНКО Микола Вітальович (1842 — 1912), український композитор; відіграв велику роль у справі розвитку української національно-художньої музики. Добре технічно озброєний, Лисенко кладе початок професіоналізму в галузі української музичної куль-

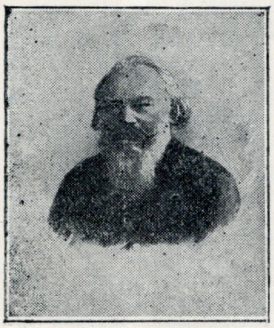

Брамс Йоганнес

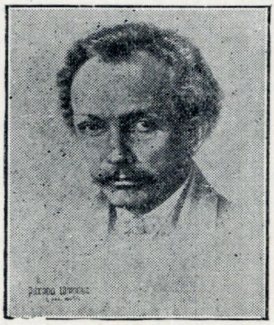

Штраус Ріхард

Дебюссі Клод

тури, яку до нього обслуговували лише дилетанти. Головна його заслуга в тому, що він зібрав і художньо обробив великий етнографічний матеріал — він видав сім збірників по 40 пісень у кожному, написав низку опер («Тарас Бульба», «Різдвяна ніч» та інші). Паралельно з цим Лисенко насаджував хорову культуру.

СТЕПОВИЙ Яків Степанович народився 1883 р., помер в 1921 р. Його музика насичена м'яким ліризмом, де переважає елегійний настрій. Він гарний мелодист. Багато своїх вокальних творів Степовий будував на тематиці української народної пісні, але дуже вільно розробляв її. Як гармоніст, він виявив добру винахідливість.

Степовий не мав нахилу до великих форм (опери, симфонії тощо); присвятивши себе мініатюрі, він особливо вподобав форму дрібних вокальних творів.

СТЕЦЕНКО Кирило Григорович, український композитор, народився в 1882 році, помер в 1922 р.

Він не одержав закінченої музичної освіти, що відбилося на технічному боці його творів. Стеценко писав виключно вокальні твори як сольні, так і хорові. Кращі його хори — «Прометей», «Веснянки» та інші.

ЛЕОНТОВИЧ Микола Дмитрович (1877 — 1921). Головним чином працював у галузі хорової музики. Оброблюючи українську пісню він виявив велику майстерність у побудові пісні на принципі своєрідного багатоголосся (так звані підголоски); Леонтович широко використовував куплетні форми; відмінно володіючи технікою хорового письма, він завжди досягає чудової звучності.

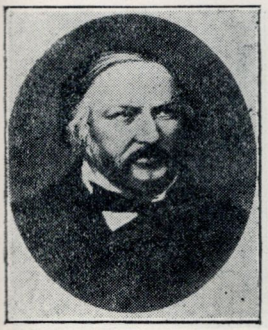

Глінка М. І.

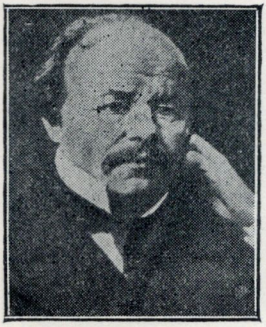

Даргомизький О. С.

Балакірев М. О.

Кращі його хори: «Зашуміла ліщинонька», «Легенда», «Ой, устану я в понеділок» та інші.

ІППОЛІТОВ-ІВАНОВ Михайло Михайлович (1859 — 1935), російський радянський композитор; виявив за своє довге життя велику продукційність.

Головні риси його творчості — велика технічна майстерність, красива звучність оркестру, бадьорий оптимізм.

Найбільш цінне в його симфонічній творчості є проробка фольклору народів СРСР; сюди належать «Кавказькі ескізи», «Іверія», «Тюркські фрагменти», «Музичні картинки Узбекістану» та інші твори.

Іполітов-Іванов написав низку композицій для Червоної армії, в тому числі популярніший «Ворошилівський марш», а також низку масових пісень.

ВАСИЛЕНКО Сергій Никифорович народився в 1872 р., російський радянський композитор.

В першому періоді своєї творчості вагався між стилями російсько - національно - епічним (результатом захоплення цим стилем з'явилась опера-кантата «Сказание о граде великом Китеже»), і Сходу, але Сходу, який перепущений через призму французького імпресіонізму.

Останні 20 років Василенко з великим художнім успіхом культивує екзотичну тематику, тобто, той же Схід, але тепер уже в його «чистому» вигляді. Досконало вивчивши життя, побут, виспіви, характерну звучність інструментів даного народу, Василенко пише твори, які дають яскраву картину справжнього Сходу;

Римський-Корсаков М. А.

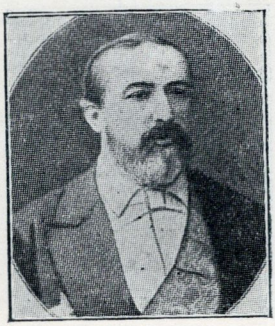

Бородін О. П.

Мусоргський М. П.

серед них: «Китайська сюїта», «Туркменська сюїта», «Радянський Схід», балети — «Йосип Прекрасний», «Ноя» та інші.

Дуже гарні його романси з свіжими і цікавими гармоніями. Значну увагу Василенко приділяє творчості для Червоної Армії; йому належать: «Червоноармійська рапсодія», «Часовий» та інші твори.

МЯСКОВСЬКИЙ Микола Яковлевич — російський радянський композитор, народився в 1881 році. Його сфера — монументальна форма. Твори Мясковського сповнені лірико-драматичними настроями, деякі ж твори насичені глибоким трагізмом. Дореволюційний період його творчості характеризується крайнім суб'єктивізмом. В своїй 6-й симфонії, написаній у післяжовтневий період, він відбиває революційну тематику. Великої уваги заслуговує його 12-а симфонія «Колгоспна»; в цій симфонії композитор відбиває тематику соціалістичного будівництва. Творчість Мясковського дуже динамічна; в його творах завжди висловлені глибокі думки і великі переживання.

ПРОКОФ'ЄВ Сергій Сергійович, російський радянський композитор, народився в 1891 році. Його музика темпераментна, гостро ритмізована, побудована на нових звучаннях з яскраво виявленою індивідуальністю.

Кращі твори Прокоф'єва: фортеп'янні концерти, опера «Любов до трьох апельсин», балет «Казка про шута»... Скифська сюїта «Алла і Лолій», «Класична симфонія», фортеп'янні сонати та дрібні фортеп'янні твори; багато уваги в своїй творчості Прокоф'єв приділяє музиці до театральних вистав.

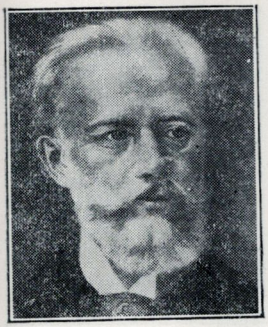

Чайковський П. І.

Глазунов О. К.

Василенко С. Н.

РЕВУЦЬКИЙ Лев Миколайович, український радянський композитор, народився в 1889 році; переважно інструментальний композитор, він хоч і дав дуже велику кількість обробок українських народних пісень, але його оригінальна творчість полягає майже виключно в сфері фортеп'янної і оркестрової звучності. Його мелодії співучі і цікаві, ритм ясний і чіткий. Кращі твори — симфонія, фортеп'янний концерт та інші.

ДАВИДЕНКО Олександр Олександрович, російський радянський композитор, народився в 1899 році, помер в 1934 р. Головна заслуга Давиденка полягає в створенні масових пісень і великих хорових композицій. В центрі його творчості завжди маса, при чому маса в пориві, в боротьбі. Давиденко широко використовує народну мелодію, старі революційні пісні, фабричні пісні, віддаючи все це музичній обробці.

Найкращі його твори: хорові композиції — «Кінна Буденного», «Перша кінна», «Пісня про наркома», «Нас побити, побити хотіли», «Вулиця хвилюється», «Підіймання вагону», «На 10-ій версті», «Море яростно стогнало», та пісні: «Мати», «Лист», «Про Леніна» та інші.

КАБАЛЕВСЬКИЙ Дмитро Борисович, російський радянський композитор, народився в 1901 році. Автор симфоній, фортеп'янних творів, музики для театральних вистав. В своїх симфоніях виявив свіжість музичної думки, чіткість стилю, активне відображення радянської дійсності.

ДЗЕРЖИНСЬКИЙ Іван Іванович, російський радянський композитор, народився в 1913 році: автор опери «Тихий Дон», форте-

Прокоф'єв С. С.

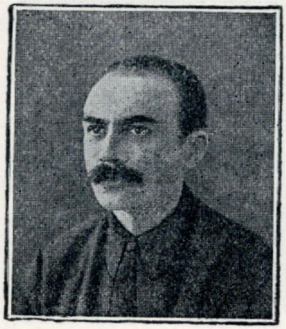

Ревуцький Л. М.

Дзержинський І. І.

п'янних концертів та інших творів. В своїх творах, особливо в опері «Тихий Дон» виявив великі творчі досягнення щодо простоти та приступності музичної мови, широкого використання народної пісенності, свіжості гармонії.

ЖЕЛОБІНСЬКИЙ Валерій Олександрович, російський радянський композитор, народився в 1911 році. Автор опери («Камаринський мужик», «Іменини»), двох симфоній, фортеп'янних концертів та інших творів.

ЖИВОТОВ Олексій Семенович, російський радянський композитор, народився в 1896 році. Особливої уваги заслуговує його симфонічна кантата «На заході» для оркестру, хору та соліста — тенора на інтернаціональну тематику.

ШОСТАКОВИЧ Дмитро Дмитрович, російський радянський композитор, народився в 1906 році. В своїй першій симфонії, що написана в 1924 році, композитор виявив свіжість мелодії, здорову емоціональність, майстерне використання виразних засобів оркестру. Але в низці подальших своїх творів, особливо в опері «Леді Макбет Мценського повіту», та в балеті «Світлий ручей» підпав під вплив. сучасної західноевропейської буржуазної музики, що призвело до формалістичних та грубо-натуралістичних перекручень в його творчості.

ТЕР-ГЕВОНДЯН Анушаван, вірменський радянський композитор, народився в 1887 році. Автор багаточисленних вірменських романсів, симфонічних п'єс (легенди «Ахтатар», «Парвана»), двох опер («Седі», «Астходзор»), та інших творів.

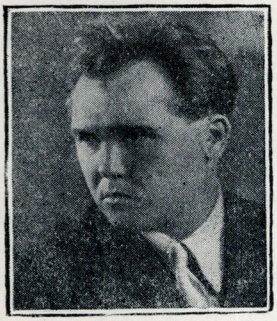

Коляда М. Т.

ХАЧАТУРЯН Арам, вірменський радянський композитор, народився в 1904 році; автор симфонії, масових пісень та інших творів.

ПАЛІАШВІЛІ Захарій Петрович, грузинський радянський композитор, народився в 1872 році, помер 1933 року. Багато уваги приділяв у своїй творчості обробці грузинської пісні; автор трьох опер та інших творів.

До харківської групи українських радянських композиторів належать: **НАХАБІН** (симфонія, балет «Міщанин з Тоскани»), **КЛЕБАНОВ** (українське концертіно для оркестру, дитяча опера «Аістьонок»), **РИБАЛЬЧЕНКО** (сюїта та українські теми, ряд інших симфонічних творів), **ТІЦ** (камерні та симфонічні твори, масові хорові композиції, обробка українських народних пісень), **ХОМЕНКО** (оркестрові композиції, в тому числі «Марш Далекосхідної армії», фортепіанні та вокальні твори), **КОЛЯДА** (що передчасно загинув) — масові пісні, хорові композиції, **КОЗИЦЬКИЙ** (опера «Невідомі солдати», масові пісні, хорові композиції, в тому числі — «Дивний флот»), **БОГУСЛАВСЬКИЙ**, **БОРИСОВ** (пісні на оборонну тематику, масові пісні, обробка українських народних пісень), **ДРАНЕНКО** (масові пісні, деякі симфонічні твори), **БЕРНДТ** (камерні твори, хорові композиції, масові пісні) та **МЕЙТУС** (симфонічні твори, музика до театральних вистав).

І. М.

★

372220

Додаток № 1

ПРОГРАМИ ВІДКРИТИХ СИМФОНІЧНИХ КОНЦЕРТІВ

ЗИМОВОГО СЕЗОНУ 1935/36 р.

★

8/X. Дирижер Я. ГОРЕНШТЕЙН

Бетховен — 3-тя симфонія

14/X. Дирижер Я. ГОРЕНШТЕЙН

Берліоз — Загибель Фауста
Брамс — 3-тя симфонія
Штраус — Дон-Жуан

24/X. Дирижер Я. РОЗЕНШТЕЙН

Берліоз — Фантастична симфонія
Шостакович — Музика до фільму «Златые горы»

2/XI. Дирижер Я. РОЗЕНШТЕЙН

Соліст Г. ЦОМИК

Глазунов — 5-та симфонія
Сен-Санс — Концерт для віолончелі

15/XI. Дирижер О. СЕНКАР

Соліст ЕНЦО ДЕ-МУРО ЛОМАНТО

Бетховен — 5-та симфонія
Паганіні — Перпето мобль

Оперові арії.

20/XI. Дирижер Я. РОЗЕНШТЕЙН

Соліст Я. ФЛІЄР

Шостакович — 1-ша симфонія
Рахманінов — Фортеп'янний концерт
Василенко — Китайська сюїта

26/XI. Дирижер О. СЕНКАР

Солісти: ОЛОВЕЙНІКОВА, БУТКОВ

Брукнер — 3-тя симфонія
Вагнер — Арія Лоенгрина
Дует Ельзи та Лоенгрина
Мейстерзингери

8/XII. Дирижер МАРГУЛЯН

Солістка Л. ГІЛЕЛЬС

Чайковський — 5-та симфонія
Концерт для скрипки
Ромео та Джульєтта

25/XII. Дирижер О. СЕНКАР

Бах — Токката
Бетховен — Ув. «Леонора» № 3
Гендель — Концерто гроссо
Чайковський — 6-та симфонія

8/I. Дирижер О. СЕНКАР

Соліст ТЕМЯНКО

Бетховен — Егмонт
Концерт для скрипки
3-тя симфонія

14/I. Дирижер О. СЕНКАР

Солістка КАТУЛЬСЬКА

Брункер — 3-тя симфонія
Массне — 2 арії з оп. «Манон»
Деліб — Вальс

19/I. Дирижер О. СЕНКАР

Сметана — Ув. до опери «Продана наречена»
Влтава
Дворжак — Симфонія № 5

20/II. Дирижер МАРГУЛЯН

Соліст ЮР'ЄВ

Чайковський — 4-та симфонія
Шуман — Манфред
Берліоз — Марш Ракоччі

26/II. Дирижер О. СЕНКАР

Соліст Е. ГІЛЕЛЬС

Сметана — Ув. до опери «Продана наречена»
Влтава
Чайковський — Фортеп'янний концерт
Дворжак — Симфонія № 5

17/III. Дирижер О. СЕНКАР

Солістка Ф. КЛЕВЕ

Моцарт — Уверт. до опери «Весілля Фігаро»
Нічна музика
Арія Паміни з оп. «Чарівна флейта»
Арія Донни-Анни з оп. «Дон-Жуан»
Музика до балету «Маленький пустячок»

26/III. Дирижер О. СЕНКАР

Солістка ЦУКУРОВА

Шуман — Симфонія № 4
Вебер — Фортеп'янний концерт
Мендельсон — Скерцо

2/IV. Дирижер П. БРЕЙЗАХ

Бетховен — Симфонія № 8
Ув. «Егмонт»
Ліст — Симфонічна поема «Прелюди»

3/IV. Дирижер П. БРЕЙЗАХ

Соліст В. СКЛОВСЬКИЙ

Бетховен — Симфонія № 8
Ліст — Фортеп'янний концерт
Мендельсон — Увертюра «Гебриди»

8/IV. Дирижер Я. РОЗЕНШТЕЙН

Соліст Е. ПЕТРІ

Вагнер — Ув. «Літучий голландець»
Ліст — Симфонічна поема «Мазепа»
Бетховен — Фортеп'янний концерт
Ліст — Фортеп'янний концерт

14/IV. Дирижер О. СЕНКАР

Бетховен — 9-та симфонія

23/IV. Дирижер Г. УНГЕР

Брамс — 1-та симфонія

Ліст — Симфонічна поема «Тассо»

Берліоз — Ув. «Римський Карнавал»

★

ПРОГРАМИ СИМФОНІЧНИХ КОНЦЕРТІВ

В ЛІТНЬОМУ СЕЗОНІ 1935-36 р.

★

23/V. *Червонозаводський парк*
26 V. *Сад ім. Постишева*

Диригент **Я. РОЗЕНШТЕЙН**

Солісти: **БРУЖАНІЦЬКИЙ** (скрипка)
З. ДИНОВ (віолончель)

Чайковський — 3-я сюїта (полонез)
Вальс з оп. «Євген Онєгін»
Італійське каприччио
Ліст — Симфонічна поема «Мазепа»
Сен-Санс — Рондо каприччиозо (соло на скрипці — Бружаніцький в супроводі оркестру)
Вагнер — Увертюра «Ріенці»
Лисенко — Вічний революціонер
Глазунов — Менестрелі
Іспанська серенада (соло на віолончелі — З. Динов)
Р.-Корсаков — Іспанське каприччио

24/V. *Червонозаводський парк*
27 V. *Сад ім. Постишева*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «ПУШКІН У МУЗИЦІ»

Диригент **Я. РОЗЕНШТЕЙН**

Солістка **С. ЛУР'Є** (сопрано)

Глінка — Увертюра до оп. «Руслан та Людміла»
Р.-Корсаков — Сюїта «Казка про царя Салтана»

Чайковський — Лист Тетяни з оп. «Євген Онєгін»
Р.-Корсаков — Сюїта «Казка про золотого півника»

25/V. *Червонозаводський парк*
28/V. *Сад ім. Постишева*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «МУЗИКА СКАНДИНАВСЬКИХ КРАЇН»

Диригент І. ДОБРЖИНЕЦЬ
Соліст С. БРУЖАНІЦЬКИЙ (скрипка)

Григ — Лірична сюїта
Норвезькі танки
Сюїта «Пер Гюнт»
Свендсен — Зорагайда
Паризький карнавал
Сібеліус — Вальс «Трист»
Елегія та менует з сюїти «Христіан II»
Бальтазар (сюїта)

31/V. **ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «НАРОДНІ ТЕМИ В МУЗИЦІ»**

Диригент Д. ЗЛОБІНСЬКИЙ

Балакирев — Уверт. на російські теми
Глазунов — «Ей, ухнем»
Веприк — Сюїта на єврейські теми
Лядов — 8 російськ. народних пісень
Спендіаров — Хайтарма
Іполітов-Іванов — Тюркські фрагменти
Рибальченко — Тихо, Дунай воду несе
Горобчик
Кочетов — Балабайка
Іполітов-Іванов — Кавказькі ескізи

4/VI. *Сад ім. Постишева*
10/VI. *Червонозаводський парк*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «РОСІЙСЬКА МУЗИКА»

Диригент Я. РОЗЕНШТЕЙН
Соліст І. ДОБРЖИНЕЦЬ

Бородін — Симфонія № 2
Глазунов — Сюїта «З середніх віків»
Концерт для скрипки

5/VI. *Сад ім. Постишева*
11/VI. *Червонозаводський парк*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА ОПЕРА»

Диригент І. ДОБРЖИНЕЦЬ

Солістка ЛІБСОН (драм. сопрано)

Глюк	—	Увертюра до оп. «Іфігенія в Авліді»
Моцарт	—	« « « «Весілля Фігаро»
Вагнер	—	Вступ до 3-го акту «Лоенгрин»
Тома	—	Уверт. до оп. «Міньон»
Бізе	—	Попурі з оп. «Кармен»
Сен-Санс	—	« « оп. «Самсон та Даліла»
Верді	—	Арія Аїди з оп. «Аїда»
		Попурі з оп. «Травіата»

6/VI. *Сад ім. Постишева*
12/VI. *Червонозаводський парк*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «ТВОРЧІСТЬ НАРОДІВ СРСР»

Диригент Я. РОЗЕНШТЕЙН

Солістка Т. ЧУБУК-ОЛЕКСІЄНКО (сопрано)

Спендіаров	—	Кримські ескізи (сюїта)
Веприк	—	Сюїта на єврейські теми
Костенко	—	Гопак з оп. «Кармелюк»
Коляда	—	3 пісні
Тер-Гевондян	—	«Седі»
Іпполітов-Іванов	—	2-га сюїта
		Тюркменська сюїта
		Тюркський марш

15/VI. *Сад ім. Постишева*
21/VI. *Червонозаводський парк*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «ТАНКИ НАРОДІВ»

Диригент Д. ЗЛОБІНСЬКИЙ

Рубінштейн	—	Російський трепак
Глінка	—	Полька
Чайковський	—	Полонез
Костенко	—	Гопак з оп. «Кармелюк»
Мусоргський	—	Гопак
Чайковський	—	Арабський танок

Штраус — Вальс «Блакитний Дунай»
Брамс — Венгерський танок
Дворжак — Слав'янські танки

16 VI. *Сад ім. Постишева*
22/VI. *Червонозаводський парк*
ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «ВЕЧІР ЧЕСЬКОЇ МУЗИКИ»

Диригент І. ДОБРЖИНЕЦЬ

Соліст З. ДИНОВ (віолончель)

Дворжак — Симфонія № 5
Концерт для віолончелі
Сметана — Ув. до оп. «Продана наречена»

17 VI. *Сад ім. Постишева*
23/VI. *Червонозаводський парк*
ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «ТВОРЧІСТЬ ЛІСТА»

Диригент Я. РОЗЕНШТЕЙН

Соліст Б. СКЛОВСЬКИЙ (фортеп'яно)

Ліст — Вальс Мефісто
Симфонічна поема «Прелюди»
Перший фортеп'янний концерт
Симфонічна поема «Тассо»

18/VI. *Сад ім. Постишева*
24/VI. *Червонозаводський парк*
ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «ВЕЧІР ВАЛЬСІВ»

Диригент Я. РОЗЕНШТЕЙН

Соліст З. ДИНОВ (віолончель)

Чайковський — Вальс з балету «Спляча красуня»
Берліоз — «Танок сильф»
Вебер — «Запрошення до танків»
Штраус — Вальс
Глазунов — Концертний вальс
Сибеліус — Вальс «Трист»
Оффенбах — Баркарола
Брамс — Вальс
Чайковський — Вальс
вик. Динов
Вальс з оп. «Євген. Онєгін»

27/VI. *Сад ім. Постишева*

Диригент І. ДОБРЖИНЕЦЬ
Соліст ЖОГОВ (труба)

Массне	—	Уверт. «Федра»
Штраус	—	Вальс «Весінні голоси»
Ернфельд	—	Колискова } соло на трубі в супро-
Р.-Корсаков	—	Пісня Леля } воді оркестру
Рубінштейн	—	Фераморс
Спендіаров	—	Кримські ескізи
Вагнер	—	Уверт. «Ріенці»
Чайковський	—	«Анданте Кантабль»
Іполітов-Іванов	—	Ворошиловський марш

28/VI. *Сад ім. Постишева*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «ТВОРЧІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ РАДЯНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ»

Диригент Я. РОЗЕНШТЕЙН

Шварцштейн	—	Симфонія
Штогаренко	—	Симфонічна поема «Канальські роботи» (з хором)

29/VI. *Сад ім. Постишева*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «ВЕЧІР ПРОГРАМОВОЇ МУЗИКИ»

Диригент Я. РОЗЕНШТЕЙН

Р.-Корсаков	—	«Садко»
		«Три чуда»
Мусоргський	—	«Ніч на Лисій горі»
Глазунов	—	«Пори року»
Іполітов-Іванов	—	«Мцири»
Василенко	—	Фрагменти з китайської сюїти

4/VII. *Сад ім. Постишева*
10/VII. *Червонозаводський парк*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «ТВОРЧІСТЬ УКР. РАД. КОМПОЗИТОРІВ»

Диригент Я. РОЗЕНШТЕЙН
Солістка Т. ЧУБУК-ОЛЕКСІЄНКО (сопрано)

Клебанов — Українське концертіно
Козицький — Арія Іди з оп. «Невідомі салдати»
Нахабін — Симфонія

5/VII. *Сад ім. Постишева*

11/VII. *Червонозаводський парк*

Диригент **О. СЕНКАР**

Шуберт — Незакінчена симфонія
Моцарт — 6 німецьких танків
Турецький марш
Штраус — Ув. «Літуча миша»
Піццикато-полька
Вальс «Блакитний Дунай»

6/VII. *Сад ім. Постишева*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «ТВОРЧІСТЬ НАРОДІВ СРСР»

Диригент **Я. РОЗЕНШТЕЙН**
Солістка **Т. ЧУБУК-ОЛЕКСІЄНКО** (сопрано)

Спендіаров — Кримські ескізи
Веприк — Сюїта на єврейські теми
Коляда — 3 пісні
Костенко — Гопак з оп. «Кармелюк»
Тер-Гевондян — «Седі»
Іполітов-Іванов — 2-га сюїта
Туркменська сюїта
Тюркський марш.

12/VII. *Червонозаводський парк*

Диригент **Д. ЗЛОБІНСЬКИЙ**
Соліст **Ф. ПРОХАЧОВ** (флейта)

Мендельсон — Ув. «Фінгалова пещера»
Григ — Лірична сюїта
Демерсман — Концерт для флейти
Берліоз — Марш з фантастичної симфонії
Вебер — Ув. «Оберон»
Ліст — Рапсодія № 2

16/VII. *Сад ім. Постишева*
22/VII. *Червонозаводський парк*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «ВАГНЕР»

Диригент О. СЕНКАР

Увертюра до оп. «Літучий голландець»
Тристан та Ізольда — Вступ, смерть Ізольди
Лоенгрин — Вступ, антракт до 3-ої дії
Траурний марш з оп. «Загибель богів»
«Політ Валькирій»
Мейстерзингери

17/VII. *Сад ім. Постишева*
23/VII. *Червонозаводський парк*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «СХІД У МУЗИЦІ»

Диригент Я. РОЗЕНШТЕЙН

Гретрі	— Хор дервішей
Бетховен	— Турецький марш
Сен-Санс	— Фрагменти з Алжирської сюїти
Бородін	— «У Середній Азії»
Іпполітов-Іванов	— Тюркський марш
Шехтер	— Туркменія
Тер-Гевондян	— «Седі»

18/VII. *Сад ім. Постишева*
24/VII. *Червонозаводський парк*

Диригент І. ДОБРЖИНЕЦЬ
Соліст ЖОГОВ (труба)

Миколаї	— Віндзорські кумушки
Гох	— Лісна фантазія (соло на трубі)
Россіні	— Ув. до оп. «Севільськ. цирульник»
Ернфельд	— Прелюд
Понкиелі	— Танки часів з оп. «Джіоконда»
Літольф	— Ув. «Робесп'єр»

27/VII. *Сад ім. Постишева*

Диригент Я. РОЗЕНШТЕЙН
Соліст Ф. ПРОХАЧОВ (флейта)

Моцарт	— Ув. «Весілля Фігаро»
Бах	— Арія
Боккеріні	— Менует
Бетховен	— Турецький марш

Берліоз — Марш Ракоччі
Григ — Смерть Ази
Танок Анітри
Ліст — Прелюди — симф. поема
Кранц — Сюїта (соло на флейті)
Глазунов — Пори року

28/VII. *Сад ім. Постишева*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «БЕТХОВЕН»

Диригент О. СЕНКАР
Соліст С. БРУЖАНІЦЬКИЙ (скрипка)

Симфонія № 5
Концерт для скрипки
Увертюра «Егмонт»

30/VII. *Сад ім. Постишева*

Диригент Я. РОЗЕНШТЕЙН
Соліст З. ДИНОВ (віолончель)

Россіні — Ув. «Вільгельм Тель»
Гретрі — Хор дервішей
Дворжак — Слав'янські танки
Гранадос — Іспанський танок
Мошковський — Гітара (соло на віолончелі)
Вальдтейфель — Баркарола — вальс
Григ — Сюїта «Сигурд Іорсальфар»
Глазунов — Урочистий марш

3/VIII. *Сад ім. Постишева*

Диригент І. ДОБРЖИНЕЦЬ

Лисенко — Вічний революціонер
Вагнер — Ув «Ріенці»
Літольф — Ув. «Робесп'єр»
Россіні — Ув. «Вільгельм Тель»
Гедике — Марш літаків
Бетховен — Ув. «Коріолан»
Ейслер — Комінтерн

4/VIII. *Сад ім. Постишева*
11/VIII. *Червонозаводський парк*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «ЧАЙКОВСЬКИЙ»

Диригент О. СЕНКАР

Соліст АЛИЙ (скрипка)

Чайковський — Серенада для струнного оркестру
Концерт для скрипки
6-та симфонія

6/VIII. *Сад ім. Постишева*

Диригент Й. КЛЕЦЬКИЙ

Бетховен — 7-ма симфонія
Чайковський — Франческа да Римініі
Вагнер — Ув. «Мейстерзингери»

10/VIII. *Червонозаводський парк*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «БЕТХОВЕН»

Диригент О. СЕНКАР

Соліст **С. БРУЖАНІЦЬКИЙ** (скрипка)

5-та симфонія
Ув. «Егмонт»
Концерт для скрипки
Ув. «Леонора»

12/VIII. *Червонозаводський парк*
18/VIII. *Сад ім. Постишева*

Диригент І. ДОБРЖИНЕЦЬ

Аренський — «Сон на Волге»
Р. Корсаков — Сюїта до оп. «Садко»
Чайковський — Сюїта з балету «Лебедине озеро»
Бізе — Кармен
Сен-Санс — «Шествие»

15/VIII. *Сад ім. Постишева*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «РОСІЙСЬКА МУЗИКА»

Диригент Д. ЗЛОБІНСЬКИЙ

Глінка — Ув. до оп. «Руслан та Людмила»

Глінка — Вальс «Фантазія»
Балакирев — Ув. на російські теми
Мусоргський — Скерцо
Бородін — Хор поселян
Чайковський — Анданте Кантабль
Ромео та Джульєтта

16/VIII. *Сад ім. Постишева*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «ВЕЧІР ЧЕСЬКОЇ МУЗИКИ»

Диригент І. ДОБРЖИНЕЦЬ
Соліст З. ДИНОВ

Сметана — Уверт. до оп. «Продана наречена»
Влтава
Дворжак — Концерт для віолончелі
5-та симфонія

22/VIII. *Червонозаводський парк*

Диригент П. КЛЕЦЬКИЙ

Бетховен — 6-та симфонія
Ув. «Егмонт»
Вагнер — Ув. «Мейстерзингери»

23/VIII. *Червонозаводський парк*

Диригент І. ДОБРЖИНЕЦЬ

Калініков — Симфонія № 1
Р. Корсаков — Сюїта — «Казка про царя Салтана»
Глазунов — Увертюра

26/VIII. *Сад ім. Постишева*

Диригент Д. ЗЛОБІНСЬКИЙ

Солісти: ПРОХАЧОВ (флейта)
МОГИЛЕВСЬКИЙ (ксилофон)

Мендельсон — Фінгалова печера
Григ — Лірична сюїта
Демерсман — Концерт — соло на флейті
Крюгер — Венгерська рапсодія — соло на ксилофоні
Вебер — Ув. «Оберон»
Ліст — 2-га рапсодія

29/VIII. *Сад ім. Постишева*

ТЕМАТИЧНИЙ КОНЦЕРТ — «ВЕЧІР ФРАНЦУЗЬКОЇ МУЗИКИ»

Диригент І. ДОБРЖИНЕЦЬ

Соліст З. ДИНОВ

Обер — Ув. «Фенелла»
Шарпант'є — Серенада
Гуно — Балет з оп. «Фауст»
Сен-Сан — Концерт для віолончелі
Тома — Ув. до оп. «Міньон»
Берліоз — Танок сильф
Ракоччі марш

30/VIII. *Сад ім. Постишева*

Диригенти: П. КЛЕЦЬКИЙ та І. ДОБРЖИНЕЦЬ

Мусоргський — Ніч на Лисій горі
Пляска персидок з опери «Хованщина»
Рибальченко — Тихо, Дунай воду несе
Горобчик
Р.-Корсаков — Дубинушка
Глазунов — Урочиста увертюра
Чайковський — Сюїта «Щелкунчик»
Анданте Кантабль
Вагнер — Ув. «Тангейзер»

★

Додаток № 3

СКЛАД ВИКОНАВЦІВ КАМЕРНИХ КОНЦЕРТІВ ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ФІЛАРМОНІЇ

В СЕЗОНІ 1935-36 р.

★

1/X - 35	Цимбаліст	
11/X	„	Вирлан
14/X	„	„
24/X	„	Брюшков
2/XI	„	Цомик
14/XI	„	Ломанто
15/XI	„	„
20/XI	„	Флієр
23/XI	„	„
30/XI	„	Доліво
13/XII	„	Давидова
20 XII	„	Нейгауз
23/XII	„	Полякин
5/I -36		Перельман
12/I	„	Лещинський А.
19/I	„	Брюшков
29 I	„	Яунзем І.
13 II	„	Беата Малкин
24 II	„	Еміль Гілельс
2/III-36		Цесевич
4/III	„	„
16/III	„	Ф. Клеве
17/III	„	„
26/III	„	Норцов
28/III	„	„
8/IV	„	Гінзбург
13/IV	„	Казадезюс
2/V	„	Тибо Ж.
8/V	„	Петрі Є.
23/V	„	Гольдштейн Бусяя
29/V	„	Духовська
30/V	„	„
31/V	„	Нєвє Ж.
6/VI	„	Рогачевський
9/VI	„	Андерсон М.
15/VI	„	Сеговій
29/VI	„	Боок

★

78

Державна Наукова Бібліотека імени Короленко Харків

372220

РВ

560354

Відповідальний редактор Я. Каданов
Технічний редактор Я. Грановський
Коректор М. Іннік

Здано до друку 1/X-36 р. Підписано до друку 17/XI-36 р.

Облліт № 718. Тираж 2500—2 друк. арк. Зам. № 378. Папір: 1 арк., Ф. 72 × 110—49 кг.
1 папер. арк. 161 тис. літ.

Фабрика художнього друку Державного Видавництва „Мистецтво". Харків, Пушкінська вул., 40